

NEM A VÉLETLEN, hanem az emberek műve

Érdekes dolog böngészni egy üzem egész évi munkájának adatait. A termelés mutatói, a termelési költségek adatai néha nagyon érdekesek. A Szegedi Szalámigyár különösen. Elsősorban a vállalati dolgozóknak, akik ismerik a számok mögötti folyamatokat és részt is vettek e műveltek eredményességében. De érdekesek ezek másoknak is, hiszen amikor a múlt év végén arról írtunk, hogy a Szegedi Szalámigyár teljesítette éves tervét, néhány szegedi üzemben azt kérdezték, milyen terv az, amelyiket 11 hónap alatt teljesíteni lehet. Mások pedig azt mondták: ez a véletlen műve.

Félmilliárd forint értékű áru

Vegyünk csak sorra néhány számot. Az üzem ugyanígy, mint ahogy ez az éves mérlegből kiderül, 113,6 százalékkal teljesítette 1962. évi tervét. Egy év alatt közel félmilliárd forint értékű árut adott a népgazdaságnak. Nos, hogy milyen terv volt ez, álljon itt bizonyítékul egy másik számadat. A tavalyi téveszám 439 millió forint volt. Hogy ennek nagyságát is érzékelni tudjuk, helyes ha megismerjük az 1959. évi termelés értékét, amely akkor csak 320 millió forint volt.

Tehát három év alatt közel félmilliárdra tornázták fel magukat a szalámigyáriak. Érdekes, tartalmas és nagyszerű volt ez a tornaszás, hiszen azóta folyamatosan birtokolják az élüzem címet. Közben 1960. évi munkájuk eredményeként elnyerték a Minisztertanács és a SZOT vörös vándorzászlóját is. A mostani számvetés adatai alapján remélhetően lehet, hogy a folyamatos nem szakad meg, és újra elnyerik az élüzem címet.

A népgazdaság igényelte

Az elmúlt évben 141 vagon téliszalámított adtak át a külkereskedelemeink. Ez 16 vagonnál több mint a terv. Ez a 16 vagon az a mennyiség, amiről az év elején a kongresszusi felajánlások ídejen így beszéltek: ha a népgazdaság igényli, túlteljesítjük exporttervünket. S a népgazdaság igényelte ezt a többletet, mert állítólag a pesti szalámigyár nem tudott annyi szalámított gyártani, mint amennyit várt tőle a külkereskedelem.

Egyéb exportfeleslegekből 468 vagonnyit gyártott a Szegedi Szalámigyár. Görögország részére marhahúst szállítottak, előbb egy vagonnal, s aztán, amikor megízlelték a szegedi készítményt, nagyobb mennyiséget rendeltek a görögök. A szalámiból pedig kielégítették valamennyi nyugati ország vállalatának igényeit.

Példátlan eredmény

Az egy esztendő alatt termelt exportáru értéke 182 millió forint. Ez az összes termelés 34 százaléka. Érdekes az exporttermelésnek, hogy a 609 vagon áru leszállítása után egyetlen minőségi reklamáció sem érkezett a szegedi gyárhoz, de annál több elismerő levél.

— Ez példátlan eredmény — mondja Simon János, a gyár főkönyvelője.

— Pedig ugyancsak hajtunk az év végén, hogy a kért exporttöbbletet leszállíthassuk — fűzi hozzá Várallyai Rezső igazgató.

Az is példátlan eredmény, hogy az egy év alatt elért 60 millió forint értékű termelésnövekedés 86 százaléka származott a termelékenységből és csak 14 százaléka létszámnövekedésből. Pedig nem mondhatni, hogy tavaly sok új gépet kapott az üzem. Említésre méltó talán a vágóhidon üzembe helyezett bőrozógép és a koloid-

malom, amellyel a pépes árut finomítják. A termelékenység növekedése nagyobb része abból származott, hogy igen sok üzemszervezési intézkedést valósítottak meg.

A kongresszusi zászlóért

Természetesen ezek sikeréhez is, mint mindenhez az üzemben, a munkások, az emberek lelkes tevékenysége volt szükséges. Ebben sem volt hiány. Jobban dolgoztak, mint korábban, nagyobb gyakorlattal, tapasztalattal használták az új gépeket, szerszámokat, amelyeket a közelmúlt években kaptak az üzemrészek és fűtötték őket a kongresszusi verseny. Az élüzem cím birtokában versenyezték a kongresszusi zászlóért is. Hogy milyen eredménnyel, az a vállalati számokból

nem derül ki. Nem tudhatni, hogy más üzemek milyen sikereket értek el.

A kongresszusi verseny időszakában nemcsak a termelőmunkával foglalkoztak, hanem a rekonstrukció megvalósításával is. A termelés ilyen arányú növelése közben építkeztek. Bővítették a kazánházat és kompresszorházat. A sokirányú feladatok ellátása közben a kongresszusi vállalás pontjai közül nem mindet teljesítették olyan sikerrel, mint az exportvállalásra tett fogadalmat. A vártnál valamivel gyengébb az eredmény a költségek alakulásában. Az összetett eredmény azonban így is elismerésre méltó, s ez a siker nem a laza vezetés, vagy a véletlen, hanem az emberek műve.

Nagy Pál

Megkerülnek az elveszett ezer holdak

Másfél évvel ezelőtt sok tsz-elnök, mezőgazdász, tanácselnök panaszkodott: képtelenség annyi kalászos gabonát, meg kapásnövényt vetni, amennyit ránkaszbott a megye. Nem a jó akaratban volt a hiba, hanem ott, hogy egyszerűen nem volt annyi termőföldjük a szövetkezeteknek, mint amennyi a megye statisztikájában az elmúlt évtizedekben szerepelt. Megközelítően 12 ezer hold különbség volt a felsőbb szervek és a tsz-ek adatai között.

Féléves munka tapasztalata

Hamarosan megjelent a Magyar Népköztársaság termőföldek védelméről szóló 6-os törvénye, 1962 márciusában pedig napvilágot látott a törvény részletes végrehajtási utasítása is. Eszerint minden községben számba kell venni a mezőgazdasági termelésre, szántóföldi művelésre alkalmas területeket. Vissza kell állítani a termelésbe az időközben elcsapott, elhagyott földeket is.

A szegedi járási tanács mezőgazdasági osztályának kebelében Bozóki Gyula vezetésével külön csoport alakult a 6-os törvény végrehajtására. Most már féléves munka van a csoport mögött, s megkértük Bozóki Gyulát, számoljon be az eredményekről:

— Tavaly június 18-án alakult meg bizottságunk a 6-os törvény végrehajtására. Tapasztalataink nem voltak, éppen ezért olyan községekben kezdtük, ahol szerintünk a termőföldek védelme körül nem volt probléma. Azonban csakhamar megkezdés ért bennünket. A »rendben levő« Tiszaszégy határában 136 kataszteri hold elveszett termőföldet találtunk meg. Az 1950-es évek elején bemüveletlenül maradtak ezek a területek. Később annyira elgyomosodtak, szikesedtek, hogy senki sem mert megbírkózni helyreállításukkal. Most azonban, hogy megtaláltuk ezeket a földeket, a törvény értelmében gondoskodunk arról, hogy visszakerüljenek szántóföldi művelésre. Tavaly összesen 5 tiszántúli községben fejeztük be a 6-os törvény végrehajtását. Deszk határában 100 hold elveszett termőföld került elő. Ez is elhagyott ingatlanként szerepelt korábban. Kükökházán 86 kataszteri holdat találtunk meg. Párhónapos munkánk eredménye 322 kataszteri hold »talált« föld lett. E területek helyreállításához kívánság szerint megfelelő állami segítséget, talajjavító anyagokat is kaphatnak a tsz-ek.

Pontos menetrend

Most a bizottság — mint mondtotta Bozóki Gyula — tovább folytatja munkáját. A szakemberek szerint a »nagy-

kiugrasok« tulajdonképpen a homoki községekben lesznek. A talált földek ezer holdjaira számíthatnak. A bizottságnak pontos menetrendje van. Most április 1-e után Forráskúton, Üllésen, Pusztamezősén, Ruzsán, Zákányiszéken és Algyón kezdik el egymást követően a föld keresését. Arról máris tud a bizottság, hogy pár évvel ezelőtt a korábbi jogszabályokat is súlyosan megsértve, 80 kataszteri hold első osztályú, szőlő- és gyümölcsstermesztésre is nagyszerűen alkalmas terület erdősített az üllési tanács. Balástyan is az állam érdekeit hangzattatva, sokszor nagyon is önös egyéni érdekből telepítettek közlégi erdőket, jó minőségű szántóföldekre. Ugyanis a jó földeken az erdei suhángok között évekig lehetett adó-, hasznóbér- és beadási kötelezettség nélkül kukoricát, burgonyát és más kapásnövényt termeszteni.

A bizottság előzetes tapasztalatai alapján több száz hold föld megtalálása várható Ruzsán is. Hasonlóképp nagy meglepetések ígérkeznek Öt-tömösön. Korábban az egyéni gazdák legtöbbször engedély nélkül telepítettek szőlőket, gyümölcsöseit. A kisebb adózás miatt hallgattak el az ügyet. Ha kértek is engedélyt, gyakran nem oda telepítettek, ahová engedélyezték.

Megszűnik az áldatlan állapot

Mint Bozóki Gyula elmondotta, a bizottság az eltűnt

Szaporítani kell a speciális gimnáziumi osztályokat

A Művelődésügyi Minisztérium vezetői tanulmányozták az új gimnáziumi tantervek országos vitáján a tagozatok kérdésében kialakuló álláspontokat és javaslatokat. Ennek megfelelően a minisztérium álláspontja az, hogy olyan óratervek és tantervek kidolgozása szükséges, amelyek biztosítják a differenciálás lehetséges és szükséges formáit. Szaporítani kell tehát a speciális (nyelvi, matematikai, fizikai, kémiai, ének-zenei stb.) osztályokat. A szabadon választható értekezési tárgyakat is az oktatás gazdagításának szolgálatába kell állítani. A gimnáziumi oktatásban helyet kell biztosítani egy másik idegen nyelvről is.

Az új gimnáziumi tanterv az 1965-66-os tanévről fokozatosan lép érvénybe. (MTI)

SIKLÓS JÁNOS:

Mindennapi dolgainkról

Indulástól — évvégig

AZ ELMŰLT években sokszor elmondták már, hogy a kis parcella tapaszto, nyugodó vonzásától szabadult paraszt, a föld ura! Már nemcsak figyel az új szóra: eszerint él és cselekszik is. Érti a szót, most már befogadja a tanácsot és nagy, gazdag határok jelzik a mezőgazdaság új rendjének végleges győzelmét. Ezt a meggyőződést szinte valamennyi termelősövetkezet zárszámadó közgyűlése megerősítette az elmúlt hetekben.

NAGY KÖZÖSSÉGET elvezetni a közéletben járatosabbaknak is gond, hát még azoknak, akik mindössze két-három esztendeje ismerkednek a közügyekkel, meg a vezetés ezen oldalú mesteriségével.

Pedig ez a legfontosabb: vezetni! A szövetkezeteket valóban vezetni — Czabarka András, Széll János, Mágóri Sándor, Bertus Pál meg a többi sok-sok elnök módján, akik úgy nőttek ki a keskeny parcella barázdájából, hogy mindjárt jegyenék lettek a közös táblán! Vajon miért? Iskolázottságukkal? Persze az is segített. Gyakorlati ismeretük — igen, az is. Politikai felelősségérzetük — természetesen az is. Egyéniségük, rátermettségük — nyilván az is. S mindez együtt — a szívükkel, »idegfröccs-természetükkel«, amivel inkább két éjjelt és két napot egyhuzamba ott vannak és csinálják, mert van egyéniségük, emberi méltóságuk, s felelősségük azért, amit elvállaltak.

Vezető embereket nevelni minden szövetkezetbe: leegészen a munkacsapatokig, brigádokig. Iskolákon, szaktanfolyamokon, politikai iskolákon, gyakorlati képzés útján, és a vezetés csinálásának gyakorlati tanításával, ... elengedhetetlen követelményé vált meggyökösben is.

Most pedig segíteni sürgősen ott, ahol a helyzet megkívánja. Látják már Szentesek járásban is, ahol az erős szövetkezetek elnökeit néhány helyen a gyenge szövetkezeteknél is megválasztották elnöknek. Hódmezővásárhelyen meg az állami gazdaság egyik vezetője egyben szövetkezeti elnök is. Ezek az okos elgondolások segítenek, és egyben mutatják, hogy az egész vezetés problémáját nagyon komolyan napirendre kell tűzni, hogy az megnyugtató megoldást nyerjen.

Sorsformáló hónapok következnek a mezőgazdaságban, hiszen három asztályos év után, kedvező időjárás esetén is csak szervezeten, természetesen előkészített mezőgazdasági év hoz megfelelő eredményt. Tehát a vezetés fordul meg az év végi mérleg sorsa, nem decemberben, most, a következő hónapokban.

Nagyon sok függ az államilag kihelyezett emberektől is. Nem azoktól, akik egyik szövetkezetből a másikba mennek — afféle állami támogatású vándormadárként, és mindig csak eredménytelenséget hagynak maguk mögött — itt a komoly, nagy akarattal, tehetséggel és eredménnyel működő abszolút többség dicséretes munkáját kérjük továbbra is.

S a szövetkezeti pártszervezetek közreműködését: szervezeten és felelősséggel segítsék a gazdasági év indulását, a tavaszi és a nyári munkát, majd az őszi betakarítást. Effektív munkával teljesítsék a 80-120 munkaegységet a függetlenül alapszervezeti párttitkárok ott, ahol a munka legjobban meg kívánja. Szükséges ez az elismerés és a tekintély, az őszinte becsülés érdekében is.

EREDMÉNYES mezőgazdasági év a gazdasági ösztönzők egészséges alkalmazása útján várható. Ahol az anyagi érdekltség elve csorbát szenved, ott a munka akadózik. Nincs igazuk azoknak, akik a jól működő szövetke-

zetben már »feleslegesnek« tartják az anyagi ösztönzés rendszerének alkalmazását. Ott is »szükség van erre. Keressék meg a legjobb, legalkalmasabb premizálási formákat és a legjobb szövetkezetekben is állítsák a termelés fokozásának, helyesebben az ártermelés fokozásának szolgálatába.

A termelési ösztönző premizálási rendszerek nem taktikai megoldások sem most, sem a következő években. Az anyagi érdekltség helyes érvényesítése a szövetkezetek termelésében elengedhetetlen eszköz. Akik ezt nem értik meg, azok tekintélyes munkateremtésről mondanak le, amire pedig igen nagy szükség van. Például a családtagok bevonása a munkába, ésszerű célpremiumpok alkalmazásával; vagy a fiatalok termelési kedvének elősegítése feltétlenül kedvezően hat a szövetkezetek ártermelésére. Megfelelő fizetési formákat kell teremteni, különösen a fiataloknál, akik »vasárnapi zsebpenz nélkül« nem szívesen dolgoznak, hiszen olyan igényeik vannak, amelyeknek kielégítésével nem lehet évvégig várnunk. Ahhoz, hogy valamennyi szövetkezeti tag anyagilag is érdekelt legyen a termelésben, az egyén és a közösség érdeke összhangba kerüljön, a megyei párt- és tanácsi szervek megfelelő elveket dolgoztak ki. Ennek alkalmazása termelősövetkezetek igazgatóságán múlik, helyesebben azon, hogy a szövetkezeti közgyűlések elfogadják az igazgatóság által a szövetkezet konkrét termelési viszonyaira kidolgozott termelési ösztönzőket.

Valamennyi művelési ágban a legjobb megoldásokat, a legcélravezetőbb formákat kell keresni: az állattenyésztésben, növényápolásban, szőlő- és gyümölcsstermesztésben, kertészetben stb. Ha most, márciusban sikerül kialakítani az ártermelés fokozását szolgáló gazdasági-termelési ösztönző tényezőket, és ez a közgyűléseken a tagság akaratával megegyezik, szinte biztosra vehető, hogy lényegesen javul a gyenge termelősövetkezetekben is a szervezethez, a munkarend, eredményesebb lesz az idei gazdasági év. Szövetkezetek mindegyikében növekszik az ártermelés, amely állami és közérdek, de ugyanannyire egyéni érdek is. Tehát ezért nem várhatunk — most kell bevezetnünk a legcélravezetőbb termelési segítő premizálási, ösztönzési módszereket ott, ahol ezzel még nem foglalkoztak.

SAJNOS,

megyénkben egyáltalán nem megnyugtató a helyzet, hiszen szövetkezteink egy része mérleghiányos, közel 60 millió deficitel zárták a múlt esztendőt. Helyhiány miatt nincs lehetőség az okok részletezésére, de teljesen helyénvaló az az álláspon, hogy a gyenge termelősövetkezeteket a közepesek színvonalára emeljük. S már ennek az évnek a végére a gyengén működő szövetkezetek közül jó néhányat közepesen gazdálkodó szövetkezeté tegyünk. Ebben meglesz a sajátos feladata a mezőgazdaság irányításával foglalkozó valamennyi szervnek, persze a legnagyobb szerepet a gyenge termelősövetkezetek vezetői és a tagság, a szövetkezet gazdáival válladják. Felelősségükre és szorgalmas munkájukra épülhet minden egyéb támogatás.

MOST MÁR

néhány esztendő távlatából, tapasztalataiból és abból a paraszti munkaszerezetből és meggyőződésből kiindulva, amely szövetkezeti parasztságunk lételeme: reméljük, hogy ezt az esztendőt szövetkezteink nagy gyarapodásának éveként zárhatjuk le. Ezért valamennyiönknek nagy szorgalommal és lelkiismeretességgel kell dolgozni.

ÓRAKIÁLLÍTÁS

A soproni Fabricius-ház ódon dísztermében rövidesen óratörténeti kiállítás nyílik. A több száz órából álló értékes gyűjtemény egyes példányai iparművészeti remekművek. A mintegy 300 év anyagából összeállított kiállítás a szerkezeti fejlődés szempontjából is bemutatja a különböző korok óráit. Képünkön: Rendezik a kiállítást.